

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal of International Social Research

Cilt: 14 Sayı: 82 Kasım 2021 & Volume: 14 Issue: 82 November 2021

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

COVID-19-PANDEMİ SÜRECİNDE ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERE YAPILAN KAMUSAL DESTEKLER

PUBLIC SUPPORT HELD TO INTERNATIONAL STUDENTS DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Çiğdem BOĞENÇ*
Banu BEKÇİ**

Öz

Covid-19 salgınıyla birlikte bireysel ve toplumsal önlemler alınırken salgın sürecinden önemli kazanımlarda elde edilmiştir. Bu kazanımlar bireysel olduğu kadar özellikle bu süreçte uluslararası öğrencilere destek ve kaynak sunan dernek ve kuruluşlar içinde eğitici olmuştur. Kişisel gelişimlerine yönelik elde ettikleri kazanımlar, uluslararası öğrencilerin ve öğrencilere destek ve kaynak sunan derneklerin süreç içindeki tutumları ile gelecekte yaşanabilecek salgınlara karşı alınacak önlemlerin neler olduğunun tespiti çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bu çalışmada gözlem, görüşme ve anket analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin yanı sıra ampirik araştırma yöntemleri de kullanılmıştır. Yapılan araştırma uluslararası öğrencilerin psikolojik ve fizyolojik ihtiyaçları, öğrencilerin duygularının uzman akademisyenler tarafından sınıflandırılması ve pandemi sürecinde uluslararası öğrencilere destek olan dernek başkanlarının (UDEP ve RİUDER) süreci değerlendirmesi şeklinde üç aşamalı olarak ele alınmıştır. Sonuç olarak bu krizde öğrenciler, üniversiteler ve derneklerin yaşadığı zorluklar ve edindiği kazanımlar ile gelecekte yaşanabilecek doğal afetler karşısında uluslararası öğrencilere sağlanacak psikolojik ve fizyolojik desteklere ait stratejilere ulaşılmıştır..

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Uluslararası öğrenciler, Eğitim, Sosyal yardımlar.

Abstract

With the Covid-19 outbreak, individual and social measures have been taken, but important gains have been obtained from the epidemic process as well. In addition to be individual, these achievements have been educational as well, especially for associations and organizations that provide support and resources to international students in this process. Therefore, the starting point of the study is to determine the achievements international students have achieved for their personal development, the attitudes of international students and associations that provide support and resources to them, and determination of the measures to be taken against future epidemics. In this study, empirical research methods and qualitative data collection techniques, such as observation, interview, and survey analysis, were used. The research has been addressed in three stages: international students' psychological and physiological needs, the classification of the emotional states of the students by expert academicians, and the process evaluation by the heads of the associations (UDEP and RİUDER) that support international students during the pandemic process. As a result, this study includes the difficulties experienced by students, universities, and associations in this crisis, the achievements they have made, and the strategies of psychological and physiological support to be provided to international students in the face of natural disasters that may occur in the future.

Keywords: Covid-19, Pandemic, International students, Education, Social support.

*Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Karabük, cigdembogenc@karabuk.edu.tr. Orcid ID: 0000-0003-2790-6614.

**Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Rize banu.bekci@erdogan.edu.tr Orcid ID: 0000-0003-1789-535X

1. GİRİŞ

Aralık 2019 tarihinde dünyada hızla yayılan Covid-19 salgını dünya sağlık örgütünün (WHO) 11 Mart 2020 de bu durumu salgın ilan etmesi ile birlikte tüm dünyada tedbir önlemleri alınmaya başlanmıştır. COVID-19, koronavirüs hastalığı anlamına gelir ve 2019 yeni koronavirüs veya "2019-nCoV" olarak anılır (Bender, 2020). Bu süreçte çoğu ülke bu durum karşısında kilitlenerek sosyal mesafe ve fiziksel uzaklaşma, yüz yüze öğrenmeden kaçınma ve göçle ilgili belirli kısıtlamaların getirilmesi ile ortak bir hedef belirlemiştir ([Gonzalez ve ark., 2020](#); Lee ve ark., 2003). Özellikle eğitime ara verilmesi ile birlikte dünya çapında yaklaşık 600 milyon öğrenci bu durumdan olumsuz olarak etkilenmiştir (Goyal, 2020). Akademik eğitim sürecindeki bu belirsizlik ile kilitlenen eğitim süreci ile evde karantina deneyimi öğrencilerin ruh sağlığı üzerinde çok yönlü etkilere neden olmuştur. Örneğin şiddetli akut solunum sendromu (SARS) salgınından sonra karantinanın etkilerine odaklanan Kanada da yapılan bir çalışma insanlar arasında yüksek anksiyete ve depresyon yaygınlığı ile daha uzun karantina süresi arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymuş ([Hawryluck, ark., 2020](#)). Uzun süren covid-19 salgını bir çok ülke vatandaşı arasında anksiyete, depresyon, stres, uyku bozukluğu ve korku gibi akıl sağlığı sorunlarında keskin bir artış bildirdiği için psiko-duygusal bir kaotik durum ortaya çıkmıştır (Gritsenko, ark., 2020; Xiao, ark., 2020).

Pandemi süreci geleneksel pedagojik yaklaşımların değişmesine neden olmuş (Toquero, 2020) ve birçok eğitim kurumunu çevrim içi öğretime geçmeyi zorunda bırakarak (Dhawan, 2020; Dikmen ve Bahçeci, 2020) teknolojik gelişmeleri afetler karşısında kullanmayı ön görmüştür (Meyer ve Wilson, 2011). Böylece eğitimde teknolojinin kullanımı oldukça yaygın ve vazgeçilmez bir hale gelmiştir. Bu nedenle örgün eğitime geçildiği durumda bile teknoloji eğitim içerisinde daima yer alacaktır. Ayrıca ailelere çocuklarına okul yazarlık becerilerini kazandırma sürecinde önemli bir rol düşmektedir. Bu durum çocuğa verilmesi istenen okuma yazma becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir faktör olarak ortaya çıkmıştır (Kamışlı, 2020). Tüm dünyada yaşanan Corona virüs salgını nedeniyle alınan önlemler daha da artmıştır. Bu dönemde öğrencilerin, akademik kadronun, ailelerin ve toplumların bir bütün olarak bir araya gelerek sürecin başarılı bir şekilde atlatılması için birlik ve beraberlik içerisinde çalışması gerekmektedir (Dhawan, 2020).

COVID-19 salgını 20 Mart 2020'den sonra yükseköğretim içinde ciddi problemlere sebep olmuştur. UNESCO'nun verilerine göre 142 ülkeden 1,3 milyardan fazla öğrenci bu durumdan olumsuz etkilenmiştir (UNESCO, 2020). Pandemi süreci günlük yaşamda olduğu gibi eğitimde de ciddi etkilere neden olarak dünyanın dört bir yanındaki öğretmenleri ve eğitim kuruluşlarını (Mailizar ve ark., 2020) etkilemiş okulların, kolejlerin ve üniversitelerin kampüslerini kapatmasına neden olmuştur. Bu süreçte ilköğretimden yükseköğretime yükseköğretimden istihdama kadar eğitimlerinin bir aşamasının sonuna gelen ya da bir sonraki aşamaya geçen öğrenciler belirli zorluklarla karşı karşıya kalmışlardır (Daniel 2020). Covid 19 nedeniyle üniversitede eğitim planlamasının değiştirilerek uzaktan eğitim biçimine dönüştürülerek (Knibel, 2001) sağlık önlemlerinin alınması öğrencilere ve çalışanlara virüsün yayılmasını önlerken öğrenmeye devam etme fırsatı da sunmuştur.

Türkiyede'ki yükseköğretim kurumlarının hepsinin uzaktan eğitim ve teknolojik altyapısına sahip olmasından dolayı açılan 663.808 dersin %90.1'i uzaktan eğitim yöntemi ile verilmiştir (Dikmen ve Bahçeci, 2020). Türkiye'deki üniversitelerde Avrupa'daki üniversitelerde de benzer uygulamaların kullandığı görülmektedir. Böylece eğitimde mekansızlaşma denilen yeni bir durum ortaya çıkmış ve süreç bu şekilde tamamlanmıştır. Uzaktan eğitim süreci derinlemesine incelendiğinde çok sayıda eksiklik göze çarpmaktadır. Özellikle sınıf içi etkinlikleri ve yüz yüze eğitimin sunduğu avantajlardan oldukça uzaktır. Bunun yanı sıra teknolojik sorunlar, öğrencilerin dikkatini çekecek sanal kursların hazırlanması, uzaktan eğitimde kullanılan teknik donanım ve programların iyileştirilmesinden kaynaklanan mali yüklerde getirmiştir. Öte yandan internetin getirdiği mali yük, bilgisayar ve teknik donanım ihtiyacı üniversite öğrencilerini zorlayan diğer bir husustur (Köksal, 2020). Bu konular oldukça önemli olup mantıklı ve pratik çözümler gerektirmektedir. Süreç insanlık adına zor

olmasına rağmen öğrenciler uzaktan eğitimi benimsemişlerdir. Eğitimin sürekliliği açısından uzaktan eğitimi başarıyla tamamlayan öğrenciler ancak atölye, stüdyo ve derslikte yapılması gereken tasarım derslerinin uzaktan eğitimle yapılmasını dezavantaj oluşturduğundan bahsetmişlerdir. Bunun yanı sıra uzaktan eğitim süreci öğrencilere istedikleri yerde ve zamanda çalışabilme avantajı da sağlamıştır (Tarlakazan ve Tarlakazan, 2020).

Çevrimiçi öğrenim, öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin sağlığını korumada yararlı olsa da COVID-19 salgını, ancak geleneksel öğrenme kadar etkili değildir. Aslında çevrimiçi öğrenmede yüz yüze öğrenme kadar önemlidir (Adnan et al 2020). Karalis 2020'e göre öğrencilerin kampüste yüz yüze eğitim alması hem derslerin yürütülmesi açısından hem de genel olarak kampüste sosyal etkileşim ve sosyalleşme açısından onları güçlendiren bir unsurdur. Bu dönemde özellikle ders müfredatının günümüzün problemlerine odaklanarak dünyanın ihtiyaçlarına duyarlı hale getirilmesinin önemi oldukça fazladır. Örneğin çevre sorunlarına odaklanan, çevre bilinci oluşturmaya yönelik eğitimler ve sağlık kursları sadece üniversiteler için değil tüm öğrenciler (Türkoğlu, 2019) için erişilebilir olmalıdır.

Pandemi süreci her topluluk üzerinde farklı psikolojik etkiler yaratmıştır. Yıldırım ve Arslan'ında (2020) ifade ettiği gibi COVID-19 stres, anksiyete, panik bozuklukları ve davranış problemlerine yol açmıştır. Li ve arkadaşlarının da (2020) Çin'de yaptığı çalışma göstermiştir ki sağlık çalışanlarının aşırı iş yükü, tecrit ve ayrımcılığa maruz kalmaları yorgunluk, korku, duygusal bozukluklar ve uyku sorunları ile karşılaşmalarına neden olmuştur. Bu ve buna benzer çalışmalar sağlık çalışanlarının ruh sağlığının Covid-19 salgını sırasında korunmasının ne denli önemli olduğunu göstermiştir. Sağlık çalışanları kadar diğer bireyler içinde COVID-19 salgını, psikolojik dayanıklılık için bir tehdit olarak kabul edilmektedir (Wang, et. al.,2020; Seyahi, et. al., 2020; Tadesse ve ark., 2020). Yıkıcı ve stresli olayların yanı sıra çok sayıda zorluğa maruz kalan bireylerin tepkileri ve başa çıkma stratejileri birbirlerinden farklıdır (Marčinko, et. al., 2020). Bazı bireyler stresli ve travmatik durumlara depresyon gibi psikolojik rahatsızlıklarla boyun eğerek tepki verirken, bazı bireyler olumsuz ruhsal durumlardan kısa sürede kurtulup normal hayatlarına devam edebilmektedirler (Bozdağ ve Ergün, 2020). İyileşen ve hayatına devam eden kişilerin sahip olduğu bu güç pozitif psikoloji yaklaşımında psikolojik dayanıklılık olarak ifade edilmektedir (Doğan, 2015). Yıldırım ve Solmaz (2020)'nin stres ve tükenmişlik arasında kurduğu bağlantı bize göstermiştir ki pandemi süreci bireyleri ciddi bir psikolojik yükün altına sokmaktadır. Türk toplumunda yapılan başka bir çalışmada Satici vd. (2020), COVID-19 korkusunun depresyon, kaygı ve stresi artırdığını; yaşam doyumunu azalttığı yönündedir.

Covid-19 salgın sürecinde, insanların ve toplumların hayatlarında birçok alışkanlık ve davranış değişikliği söz konusu olmuştur. İnsanlar alışageldikleri önceki yaşam tarzlarının aksine bir kriz ve olağanüstü durum nedeniyle pek çok davranış ve alışkanlıklarını değiştirerek yeni bir hayat tarzını benimseme ve sürdürme durumu ile karşı karşıya kalmıştır (Kımtar, 2020). Bu değişikliklere ve yeni yaşam tarzına alışmak insanlarda büyük baskılar yaratarak bireylerin strese girmelerine neden olmuştur. Yeni bir hayat tarzı benimseme gereksinimi ülkesinden uzakta eğitim görmekte olan üniversite öğrencileri için zorlu bir süreçtir. Maddi gereksinimler, duygusal ihtiyaçlar, korku ve endişe gibi birçok olumsuz durum bu öğrencilerin zor günler yaşamasına neden olmuştur. Bu süreçte Türkiye ölçeğinde pek çok insan (vatandaş) çeşitli roller üstlenerek uluslararası öğrencilere destek olmaya çalışırken sivil toplum kuruluşları da önemli misyonlar üstlenmiştir. Yaşanan bu zaman diliminde yabancı uyruklu öğrenciler dernekler sayesinde birçok kazanımlar edinmiştir. Bu kazanımları tespit etmek ve bir sonraki doğal afetlerde uluslararası öğrencilerin karşılaşabileceği problemlere hızlı bir şekilde çözüm üretebilecek ve öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri ortamları yaratabilmek çalışmanın temel amacı olarak belirlenmiştir.

2. YÖNTEM

Çalışmaya konu olan uluslararası yabancı uyruklu öğrencilerin Covid-19 sürecindeki duygu durumları ve aldıkları sosyal desteklerin irdelendiği bu çalışma üç aşamalı olarak yürütülmüştür. Çalışmada "uluslararası öğrenci-duygu durumu" ve "uluslararası öğrenci-destekler" etkileşimleri ampirik yöntemler ile ortaya konulmuştur. Bu bağlamda ülkelerinden uzakta pandemi sürecini geçirmekte olan uluslararası öğrencilerle yüz yüze ve online yapılan anketlerle hem öğrencilerin duygu durumları hem de çalışmaya konu olan sosyal

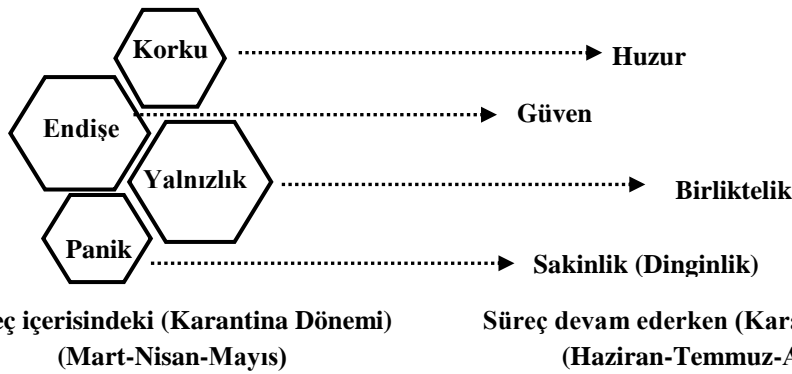
destekler ele alınmıştır. Birinci aşama pandemi sürecini ülkesinden uzakta geçirmek zorunda kalan uluslararası öğrencilerin bu süreçteki psikolojik ve fizyolojik ihtiyaçlarına yönelik duygu durum tespitinden oluşmakta olup Bekci (2020)'nin yaptığı ankette olduğu gibi 3 uzman psikolog yardımıyla dijital ortamda gerçekleştirilmiştir. Bekci 2020'deki çalışmasında covid-19 sürecinde uluslararası öğrencilerinin duygu durum analizinden elde edilen “özlem, korku, endişe, yalnızlık ve panik” duyguları seçilerek çalışmada kullanılmıştır. Bu duygu durumları 30 farklı ülkeden 360 aynı uluslararası öğrenciye karantina sonrasında tekrar sorulmuştur. Ayrıca karantina sürecinde hissedilen “korku” duygusunun yapılan dernek yardımlarından sonraki değişimi de regresyon analizi yöntemi kullanılarak irdelenmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında uluslararası öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular ise akademisyenler tarafından maddi, duygusal ve bilişsel olarak sınıflandırılmıştır. Son olarak ta pandemi sürecinde öğrencilere destek olan dernek başkanlarının (UDEP ve RİUDER) süreci değerlendirmesi ve geleceğe yönelik alınabilecek önlemlerin neler olduğu hakkında görüşler tespit edilmiştir. Bu süreç içerisinde Türkiye’de uluslararası öğrencilerle ilgilenen dernek başkanlarından en yetkili 4 başkanına ulaşılmaya çalışılmış ve 2 başkandan geri dönüş elde edilmiştir. Diğer iki başkanında ankete yönelik sözlü ifadelerinin verilen cevaplarla benzerlik gösterdiği görülmüştür. Dernek başkanlarına karantina sürecinde “uluslararası öğrencilerin pandemi sürecindeki durumlarını değerlendirmeleri” için 7 farklı soru sorularak süreci tanımlamaları istenmiştir (Tablo 1). Elde edilen bulgular uluslararası öğrenci danışmanları tarafından yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

COVID-19 pandemisi bireylerin yaşamında pek çok belirsizlik ortaya çıkarmakta ve bu belirsiz durumlar tehdit edici olarak algılandığında kişide olumsuz tepkilere yol açarak kaygıya neden olabilmektedir (Kasapoğlu, 2020). Kaygı, insanların zaman zaman yaşadığı, korkuya benzeyen bir duygudur. Birey bunu kötü bir haber alacakmış, bir felaket olacakmış gibi nedeni belli olmayan bir sıkıntı ve endişe duygusu olarak algılar ve yaşar (Gezgin, et. al., 2010). Bireylerde belirgin strese sebep olan, aşırı ve yaygın endişe hali ise yaygın kaygı bozukluğu olarak açıklanmaktadır (Karamustafalıoğlu ve Yumrukçal, 2011).

Pandemi sürecini ülkesinden uzakta geçirmek zorunda kalan uluslararası öğrencilerin bu süreçteki psikolojik ve fizyolojik ihtiyaçları

Bekci (2020)'de yürütmekte olduğu “UAD 8000 Uzmanlık Alan Dersi” dersinde “Uluslararası Üniversite Öğrencilerinin Pandemi Süreci” ni irdelediği çalışmasında ülkesinden uzakta pandemi süreci geçirmek zorunda kalan uluslararası öğrencilerinin duygu durumları ele alınmıştır. Bu çalışmada tespit edilen uluslararası öğrencilerin karantina öncesi ve karantina sonrasındaki duygu durumları ortaya konulmuştur (Şekil 1). Duygu durumları tespit edilen 30 farklı ülkeden 360 yabancı uyruklu öğrenciye karantina sonrasında bu süreci tekrar değerlendirilmeleri istendiğinde Özlem duygusunun Kavuşma duygusuna, Korkunun Huzura, Endişenin Güvene, Yalnızlığın Birlikteliğe ve Panik duygusunun Sakinlik duygusuna dönüştüğü görülmüştür (Şekil 1).

Şekil 1. Covid-19 sürecindeki yabancı uyruklu öğrencilerin duygu durum değişiklikleri.

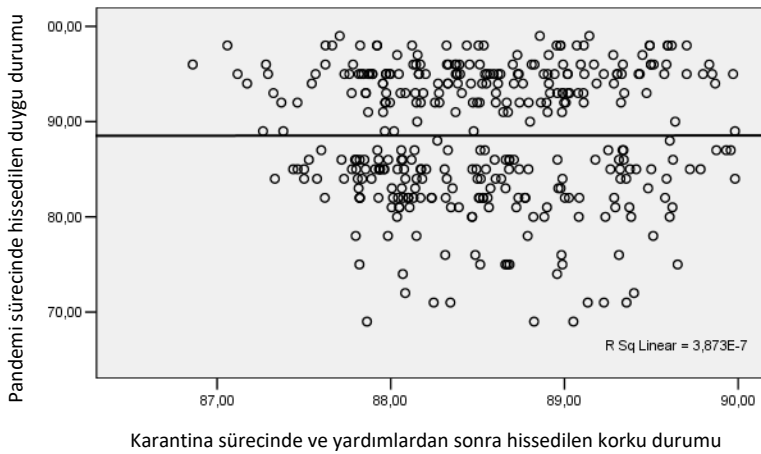

Veri	Unstandardized		Bootstrapping BCa 95% CI		Standardized		R ²	F
	B	SE _B	Lower Limit	Upper Limit	β	t		
Constant	107,986	11,964	84,458	131,515		9,026	,003	1,536
Karantinadaki "Korku" durumu	-,189	,124	-,432	,055	-,080	-1,521		
Yardımlardan sonraki "Korku" durumu	-,027	,036	-,097	,043	-,040	-,756		

p<.001

Tablo 1. Uluslararası öğrencilerin "korku" durumlarının ele alındığı çoklu regresyon analiz sonuçları.

Tablo 1'deki veriler ve şekil 2'deki grafik incelendiğinde görülmüştür ki bağımlı değişken olarak belirlenen "Pandemi sürecinde hissedilen duygu durumu" bağımsız değişken olarak belirlenen "Karantina sürecindeki korku hissi ve yardımlardan sonra hissedilen korku durumu" duygu durumları içerisinde "korku" hissini belirlemede kullanılan Regression analizinde anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Karantina süreci içerisinde korku duygusu uluslararası öğrenciler tarafından çok yoğun bir şekilde hissedilirken karantina sürecinde yapılan sosyal destekler ile bu korku hissinde azalma görülmüştür (Tablo 1).

Şekil 2. Uluslararası öğrencilerin karantina sürecinde ve yardımlardan sonra hissedilen korku durumu.

Uluslararası öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların akademisyenler tarafından sınıflandırılması

Covid-19 sürecindeki (Mart-Mayıs dönemindeki) karantina dönemi ve sonrasında Türkiye'de yaşayarak geçiren yabancı uyruklu öğrencilerin karantina süreci ve sonrasına ait duygu durumlarını ifade etmeleri istendiğinde karantina sürecinde özlem, endişe, korku, panik ve yalnızlık hisseden öğrencilerin karantina sürecinden sonra hissettikleri duyguların kavuşma, güven, huzur, sakinlik, dinginlik ve birliktelik duygularına dönüştüğü görülmüştür (Şekil 1). Bu duygu değişiminin süreçteki sosyal destekler ile yakından ilişkili olduğu

tespit edilmiştir. Dernekler ya da bireyler tarafından yapılan maddi ve manevi yardımların Covid-19 sürecinde duygu tiplerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

MADDİ	DUYGUSAL	BİLİŞSEL
• Kira,• Fatura giderleri,• Sağlık giderleri,• Gıda,• Eğitim-Öğretim giderleri,• İnternet erişimi	• Özlem,• Korku,• Endişe,• Panik,• Kavuşma,• Yalnızlık,• Bağlılık.	• Resim yapmak,• Entrüman çalmak (Gitar eğitimi online),• Diğer online kurslar,• Dil eğitimi,• Sportif faaliyetler.

Tablo 1. Uluslararası öğrencilerin pandemi sürecinde karşılaştığı sorunların akademisyenler tarafından sınıflandırılması.

Pandemi sürecinde yabancı uyruklu öğrencilere sağlanan yardımlar üç başlık altında toplanmış olup maddi, duygusal ve bilişsel destekler olarak sınıflandırılmıştır. Bu süreçte maddi yetersizlikler öğrenciler tarafından en ağır şekilde hissedilmiş olup bu durumu duygusal gereksinimler takip etmiştir. UDEF tarafından maddi ve duygusal gereksinimlerin karşılanması ile uluslararası öğrenciler bilişsel ihtiyaçlarını da karşılamışlardır.

Pandemi sürecinde öğrencilere destek olan dernek başkanlarının (UDEF ve RİUDER) süreci değerlendirmesi ile geleceğe yönelik alınabilecek önlemlerin neler olduğunun irdelenmesi

Çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda UDEF ve RİUDER başkanları ile yüz yüze ve online görüşmeler yapılmış olup elde edilen veriler Tablo 2’de sunulmuştur. Uluslararası öğrenciler ve uluslararası öğrenci dernek yöneticileri için oldukça zor geçen bu süreç hem bireysel hem de toplumsal anlamda deneyimler edinilmesine neden olmuştur. Bu yaşanan süreçte elde edilen deneyimler olası herhangi bir salgın durumunda yapılacaklar için öğretici olmuştur (Tablo 1). Pandemi sürecine hazırlıksız yakalanan yöneticiler Türkiye’de yaşayan uluslararası öğrencilere her türlü desteği sağlayarak maddi ve manevi tüm ihtiyaçları gidermek için yoğun bir şekilde çalışmışlardır. Derneğe üye olan öğrencilerin yanı sıra üye olmayan öğrencilere de ulaşılmış olup her türlü konuda (maddi, duygusal ve bilişsel) destek sağlanmıştır (Tablo 1).

Uluslararası öğrenciler ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular	Uluslararası öğrenci dernek başkanları ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular
1. Bu süreçte uzaktan eğitimde karşılaşılan en önemli problem “Türkçe dil eğitiminde” yaşanmıştır.	A) Bu dönemde mümkün olduğunca uzaktan eğitimler sürdürülmeye çalışılmış özellikle yabancı dil eğitiminin seminer, kurs, konuşma kulübü ve benzeri etkinlikler ile dil eğitimleri faaliyetleri yürütülmeye çalışılmıştır. B) Halk Eğitim ve gençlik merkezlerinde dil kurslarının verilmesi, öğrencilere seminerlerin verilmesi
2. Gelecek akademik dönemler için yeni bir akademik yol haritası hazırladınız mı?	A) Uzaktan eğitim sürecini kazanım olarak görmekteyiz. Yüz yüze eğitimler başlasa dahi uzaktan eğitimle faaliyetlere devam edeceğiz. B) Bu konuda bağlı bulunduğumuz federasyon olan UDEF’in akademik birimi ile ortak çalışmalar yürütmektedir.

3. UDEF'in Covid-19 sürecinde önce kurulmuş olması yabancı uyruklu öğrenciler açısından bu sürecin daha iyi bir şekilde yönetilmesini sağlamıştır.	A) Derneğin olmadığı kentlerde bile uluslararası öğrencilere ulaşım ihtiyaçlarını giderdik. B) Bu süreçte öğrencilerde oluşan yalnızlık çaresizlik korku ve endişe duyguları RİUDER'in maddi ve manevi destekleri ile azaltılmaya çalışılmıştır. Özellikle üç aylık evde kal tedbirlerinin olduğu dönemde öğrencilerle sıklıkla iletişim kurularak onlarla bağlarımız artmıştır.
4. Covid-19 sürecindeki karantina önlemleri ve eğitime ara verilmesi yabancı uyruklu öğrenciler tarafından olumlu karşılanmıştır.	A) Süreçte sağlığın her şeyden önemli olduğu idraki ile hareket edilmiş olup uzaktan eğitimlere devam edilmiştir. Yurtlardan çıkan öğrencilere barınma imkânları sunulmuştur. Çünkü bu süreçte en önemli problemlerden biri öğrencilerin barınma ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. B) Süreç başarılı bir şekilde yönetilerek üniversitelerde uzaktan eğitim sistemi ile öğrencilerin eğitimlerini devam ettirmeleri sağlanarak öğrencilerin mağduriyetleri giderilmiştir.
5. Bu süreçte yabancı uyruklu öğrenciler uzaktaki ailelerine karşı özlem duymuş ve endişelenmiştir.	A) Pandeminin ilk iki haftası UDEF teşkilatlarına ilk ve kesin talimat "şehrinizde tüm uluslararası öğrencileri tanıyın ya da tanımasanız da arayıp hal hatır sorun" şeklinde olmuştur. Bizlerde bu doğrultuda öğrencilerimize ulaşarak süreci en kolay şekilde yönetmelerini sağlayacak şekilde destekte bulunduk. B) Pandemi sürecinde mümkün olduğu süreçte ev ziyaretleri yapılmış öğrenciler telefonla aranarak maddi ve manevi destek sağlanacağı hususunda bilgilendirmeler yapılmıştır. Ayrıca bazı öğrencilerin aileleri ile iletişime geçilerek çocuklarının durumları hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.
6. Yurtdışında sizin yürüttüğünüz bu faaliyetlere benzer faaliyetler yürüten kurumların yaptığı çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?	A) Dünya genelinde UDEF dışında uluslararası öğrencilere pandemi sürecinde yardım ulaştıran herhangi bir kurum bulunmamaktadır. Kıbrıs, Gürcistan Pakistan da UDEF'in girişimleri ile faaliyetler yürütülmüştür. B) Bu kurumların destek faaliyetleri gözlemlenememiştir.
7. Öğrencilerin bu süreç içerisinde evde geçirdikleri vakitlerde kişisel gelişimlerine yönelik etkinlikler yaptıkları görülmüştür.	A) Süreçte uluslararası online yarışmalar, seminerler, sertifikalı programlar, sohbetler, kitap tahlilleri ve beyin fırtınaları yapılmıştır. Zamanın verimli kullanılarak öğrencinin kendisini boşlukta hissetmemesi adına dijital ortamda yoğun bir şekilde bu faaliyetler yürütülmüştür. B) Sürece hazırlıksız yakalandığından öğrencilerin kişisel gelişimlerini sağlayacak eğitimler verilememiştir.

Tablo 2. Türkiye Uluslararası Öğrenci Dernek başkanlarının görüşleri.

Soru 1. a) Dil eğitimi yarıda kalmış öğrenciler için gelecekte ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?;

Soru 2. Bir planlama yaptınız mı?;

Soru 3. a) Sizin bu süreçten kazanımlarınız neler oldu?, b) Yaptığınız çalışmaları başarılı buluyor musunuz?;

c) Eksik hissettiğiniz hususlar oldu mu?;

Soru 4. a) Siz bu süreci nasıl değerlendiriyorsunuz?; b) Özellikle yurtların kapanması öğrencilerin barınma ihtiyacını karşılayamaması hususunda neler yaptınız?;

Soru 5. a) Öğrencilerin içinde buldukları bu süreci tanımlamalarında UDEF tarafından psikolojik destek verilmiş midir? b) YTB'in psikologları var mıdır?;

Soru 6. a) Ortak bir platformda buluştunuz mu?, b) Onların yaptığı çalışmaları değerlendirir misiniz?;

Soru 7. a) Bu süreç sizin tarafınızdan dijital ortamda desteklendi mi?

A) UDEF Başkanı, B) RİUDER Başkanı

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yaşanılan Covid-19 krizi hem uluslararası hem de ulusal yönetimler için mali gelirlerde keskin bir düşüşe neden olmuştur. Bu nedenle bireyleri ayakta tutmak ve eve kapanma sonucu yaşanan yoksulluk ve eşitsizlik artışını azaltmak için yönetimler önemli maddi desteklere ihtiyaç duymuşlardır (Bonaccorsi, et. al., 2020). Kısacası bu süreçten dünyadaki tüm topluluklar olumsuz yönde etkilenmiştir. Özellikle dünyanın farklı noktalarında ülkesinden uzakta eğitim görmekte olan üniversite öğrencileri maddi ve manevi sıkıntılar yaşayarak süreci atlarmaya çalışmışlardır. Bu bağlamda ele alınan çalışmanın sonucuna göre Türkiye’de eğitim görmekte olan yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin süreci dernekler ve STK’ların yardımları ile daha kolay yürüttükleri görülmüştür. Pandemi sürecinde “özlem, korku, endişe, yalnızlık ve panik” duygularının yardımlar sonucunda “kavuşma, huzur, güven, birliktelik ve sakinlik” duygularına dönüştüğü görülmüştür. Süreçte öğrencilerin hissettiği olumsuz duygu durumlarının yardımlar sonrasında olumlu duygu durumlarına dönüştüğü tespit edilmiştir. Görülmüştür ki aniden ortaya çıkan bu olumsuz süreç bireylerin birbirlerine destekleri sayesinde rahatlıkla atlatılmıştır. Ayrıca yaşanan pandemi sürecinden dersler çıkarılarak öğretiler kazanılmıştır. Bu süreçte Türkiye’deki yabancı uyruklu öğrencilerin ihtiyaçlarını gidermek isteyen gönüllü kuruluşlar aktif olarak çalışmışlardır. Doğabilecek herhangi bir küresel felakette bireyler nasıl davranılması gerektiğini yapılan yardımlarla öğrenerek bu zorlu süreci başarılı bir şekilde yönetmişlerdir. Sonrasında da yeterli tecrübeyi kazanmışlardır. Bu kuruluşlardan biri olan UDEF’e bağlı bazı dernekler;

- Covid-19 sürecinde sosyal mesafeyi koruyarak öğrencilere online eğitimler, yemek pişirme, rekreasyonel etkinlikler, vb. rekreatif etkinlik fırsatları sağlamıştır.
- Pandemi sürecinin ramazan ayına denk gelmesi nedeniyle dini zekat, fitre ve kurban vecibelerini yerine getirmek isteyen vatandaşların destekleri de bu süreçte yararlı olmuş ve farklı dinlerdeki kişilerinde birbirleri ile yakınlaştırmıştır.
- Sosyo politik faktörlerden dolayı birbirlerine yakınlık duymayan farklı milletlerin öğrencileri arasında gözlemlenen yakınlaşma afet dönemlerinde insanların din, dil ve ırk ayrımı gözetmeden birbirlerine destek olabildiği göstermiştir.
- Covid-19 süreci içerisinde öğrencilerin eğitimlerine destek olunmuştur. Özellikle Yabancı Dil Sınavı-YÖS’e yönelik kurslar yapmışlardır.

Ayrıca pandemi süreci uluslararası öğrenci topluluklarına yeni fırsatlar sunmuştur. Örneğin farklı diller bilen (İngilizce, Fransızca, Arapça, Rusça vd.) uluslararası öğrencilerden Milli Eğitime bağlı okullarda yararlanılması ile hem farklı kültürdeki öğrencilerin bir araya gelerek kültür etkileşiminde bulunması hem de her iki tarafında dil eğitim sürecinin olumlu yönde etkilenmesi sağlamıştır.

Yaşanılan pandemi süreci göstermiştir ki insanoğlu bundan sonraki süreçte bugüne kadar öğrendiği normalleri değiştirmeye hazırdır ve teknolojik gelişmeleri hayatına hızlıca entegre edebilmektedir. Ancak görülmüştür ki uzaktan eğitimde araç ve gereçlere bağlı bazı eksiklikler yaşanabilmektedir. Örneğin öğrencilerin ekran görüntüsü ve mikrofonlarının kapalı olması sanal sınıfların geleneksel sınıflardan tamamen

farklı olduğunu bize göstermiştir (Tadesse ve ark., 2020). Uzaktan eğitim ortamında öğretmen ve öğrenci arasındaki göz temasının eksik olması sağlıklı ve mutlu bir öğrenme ortamının oluşmasını da engellemektedir (Köksal, 2020). Oysaki eğitim sürecinde saygı, hoşgörü, empati, etik, yaklaşım, dürüstlük ve hassasiyet gibi unsurlar eğitimdeki her iki taraf içinde gereklidir.

Çalışmada elde edilen tüm veriler eğitimciler ve STK'ların üstlenecekleri sorumluluklar kadar tüm yöneticilere de referans oluşturabilecek niteliktedir. Özellikle devlet yönetimleri toplumun sağlıktaki okuryazarlık seviyesini ve bu edinilen sağlığa dönük bilgilerin gündelik davranışlara aktarılmasına yönelik planlama yapılmalı ve bu yönde toplumsal eğitim faaliyetleri gerçekleştirmelidir (Budak ve Korkmaz, 2020). Pandemi süreci sonrasında kurumlara rehber olabilecek araştırmalarla birlikte eğitim kurumlarının hedefleri gözden geçirilerek revize edilerek yaşanan sıkıntılar karşısında alınabilecek önlemler etraflıca gözden geçirilmelidir.

5. Teşekkürler

Bu makalenin yürütülmesi sürecinde anket çalışmalarına katılan uluslararası üniversite öğrencilerine, anket koordinasyonunu sağlayarak Türkçe dil problemi yaşayan uluslararası öğrencilerine çevirmenlik desteği veren RİUDER öğrenci başkanına ve Uluslararası öğrencilerin dernek başkanları ile koordinasyonumuzu sağlayan RİUDER dernek yöneticilerine teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Bender, L. (2020). Key messages and actions for COVID-19 prevention and control in schools. Retrieved from <https://www.unicef.org/romania/documents/key-messages-and-actions-covid-19-prevention-and-control-schools>
- Bonaccorsi, G., Matteo Cinelli, F.P., Alessandro Galeazzi, A. E., Porcelli, F., Carlo Michele Valensise, A. L. S., Quattrociocchi Walter, A. S., Pammolli, F., (2020). Economic and social consequences of human mobility restrictions under COVID-19, *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 117(27):15530-15535.
- Bozdağ, F., Ergün, N., (2020). Psychological Resilience of Healthcare Professionals During COVID-19 Pandemic, *Psychological Reports*, <https://doi.org/10.1177/0033294120965477>
- Budak, F., Korkmaz, S., (2020). Covid-19 Pandemi Sürecine Yönelik Genel Bir Değerlendirme: Türkiye Örneği, *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1):62-79.
- Daniel J. 2020 Ducation and the COVID-19 pandemic. *Springer Prospects* (2020) 49:91-96 <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>. (49.) 91 - 96
- Dhawan, S., 2020. Online Learning: A Panacea in the time of COVID-19 Crisis, *Journal of Educational Technology Systems*, 4(1):5-22.
- Dikmen, S., Bahceci, F., 2020. Covid-19 Pandemisi Sürecinde Yükseköğretim Kurumlarının Uzaktan Eğitime Yönelik Stratejileri: Firat Üniversitesi Örneği, *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2): 78-98.
- Doğan, T. (2015). Kısa psikolojik sağlamlık ölçeği'nin türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması [Adaptation of the Brief Resilience Scale into Turkish: A validity and reliability study]. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 3(1), 93-102.
- Gezgin, H., Cam, O., Karademir, M., (2010). Yaygın anksiyete bozukluğu tanılı bireylere verilen psikoeğitimin tedavideki etkinliğinin

[incelenmesi, Klinik Psikiyatri, \(13\):65-76.](#)

Gonzalez T, de la Rubia MA, Hincz KP, Comas-Lopez M, Subirats L, Fort S, et al. (2020) Influence of COVID-19 confinement on students' performance in higher education. *PLoS ONE* 15(10): e0239490.

[Gritsenko V, Skugarevsky O, Konstantinov V, Khamenka N, Marinova T, Reznik A, et al. COVID 19 fear, stress, anxiety, and substance use among Russian and Belarusian university students. International Journal of Mental Health and Addiction. 2020.](#)

Hawryluck L, Gold WL, Robinson S, Pogorski S, Galea S, Styra R. SARS control and psychological effects of quarantine, Toronto, Canada. *Emerg Infect Dis.* 2004;10(7):1206-12.

[Karalis T., Raikou N., 2020 Teaching at the Times of COVID-19: Inferences and implications for higher education pedagogy. International Journal of Academic Research in Business & Social Sciences. 10\(5\), 479-493.](#)

Kamışlı, H., 2020. How ready are families to the education system waiting for us in the future?, *International online Journal of Primary Education*, 9(1):35-44

[Kapil Goyal, Poonam Chauhan, Komal Chhikara, Parakriti Gupta, and Mini P. Singh.](#) Fear of COVID 2019: First suicidal case in India. *Asian J Psychiatr.* 2020 Mar; 49: 101989.

Karamustafaloğlu, O., & Yumrukçal, H. (2011). Depresyon ve anksiyete bozuklukları. *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*, 45(2), 65-74.

[Kasapoğlu, F., \(2020\). COVID-19 Salgını Sürecinde Kaygı ile Maneviyat, Psikolojik Sağlık ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Turkish Studies, 15\(4\):599-614.](#)

Kımtır, N., 2020. Covid-19 Günlerinde bireylerin psikolojik sağlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, *IBAD Journal of Social Sciences*, (Özel Sayı):574-605.

[Knibel, E. \(2001\). The use and effect of distance education in healthcare: What do we know? Bethesda, MD: Published for the U.S. Agency for international development \(USAID\) by the Quality assurance project. Operations research issue paper, 2\(2\).](#)

Köksal, H., 2020. *Sharing a Tqm-Based methodology for the distance education of universities*, 2st International Conference on Interdisciplinary Educational Reflections (ICIER), Conference Proceeding Book, 93-100

[Lee, A., Cheng, F. F. K., Yuen, H., et al. \(2003\). How would schools step up public health measures to control spread of SARS? Journal of Epidemiology & Community Health, 57, 945-949. https://doi.org/10.1136/jech.57.12.945](#)

Li, W., Yang, Y., Liu, Z. H., Zhao, Y. J., Zhang, Q., Zhang, L., Cheung, T., Xiang, Y. T. (2020). Progression of mental health services during the COVID-19 outbreak in China. *International Journal of Biological Sciences*, 16(10), 1732-1738.

[Mailizar, Almanthari, A., Maulina, S., & Bruce, S. \(2020\). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the Covid-19 pandemic: The case of Indonesia. Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education, 16\(7\), em1860.](#)

Marčinko, D., Jakovljević, M., Jakšić, N., Bjedov, S., Mindoljević Drakulić, A. (2020). The importance of psychodynamic approach during COVID-19 pandemic, *Psychiatria Danubina*, 32 (1):15-21.

[Meyer, K. A., Wilson, J. L. \(2011\). Online journal of distance learning administration \(vol. IV, no. I\). University of West Georgia, Distance Education Center.](#)

Muhammad Adnan and Kainat Anwar (2020) *Journal of pedagogical sociology and psychology* volume 2, Issue 1,2020

<http://www.doi.org/10.33902/JPSP.2020261309> Online learning amid the COVID-19 pandemic: Students' perspectives 2(1) 45-51

Pakpour, A.H. and Griffiths, M.D., 2020. The fear of COVID-19 and its role in preventive behaviors. *Journal of Concurrent Disorders*, ISSN 2562-7546.

[Satici, B., Gocet-Tekin, E., Deniz, M. E., & Satici, S. A. \(2020\). Adaptation of the Fear of COVID19 Scale: Its association with psychological distress and life satisfaction in Turkey. International Journal of Mental Health and Addiction, 1. https://doi.org/10.1007/s11469-020-00294-0](#)

[Seyahi, E., Poyraz, B. C., Sut, N., Akdoğan, S., Hamuryudan, V., \(2020\). The psychological state and changes in the routine of the patients with rheumatic diseases during the coronavirus disease \(COVID-19\) outbreak in Turkey: a web-based cross-sectional survey, Rheumatology International, \(40\):1229-1238.](#)

Tadessei, A. W., Melese, N., Eshetie, S., Chanie, M., Ali, A., 2020. Knowledge, attitude, and practice and associated factors towards COVID-19 among college students in amhara region, Ethiopia; A Cross-sectional study, *Research Square*, DOI: 10.21203/rs.3.rs-38099/v1

Tarлакazan, E., Tarлакazan, B. E., (2020). Covid 19 pandemi sürecinde Türkiye’de uzaktan eğitim çalışmaları: Kastamonu Üniversitesi örneği, *Turkish Studies*, 15(7), 3107-3122.

[UNESCO Institute for Statistics Data. \(2020\). COVID-19 Impact on Education. UNESCO. Available: https://en.unesco.org/covid19/educationresponse.](https://en.unesco.org/covid19/educationresponse)

Üstün, Ç., Özçiftçi, S., 2020. COVID-19 Pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: bir değerlendirme çalışması, *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 25(Özel sayı 1):142-153.

Xiao H, Zhang Y, Kong D, Li S, Yang N. Social capital and sleep quality in individuals who self-isolated for 14 days during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak in January 2020 in China. *Med Sci Monit.* 2020;26:e923921-e. pmid:32194290.

[Yıldırım, M., Solmaz, F., \(2020\). COVID-19 burnout, COVID-19 stress and resilience: Initial psychometric properties of COVID-19 Burnout Scale, *Death Studies*, https://doi.org/10.1080/07481187.2020.1818885](https://doi.org/10.1080/07481187.2020.1818885)

Yıldırım, M., Arslan, G., (2020). Exploring the associations between resilience, dispositional hope, subjective well-being, and psychological health among adults during early stage of COVID-19, *PsyArXiv*, 1-27.

[Türkoglu, B. \(2019\). Opinions of preschool teachers and pre-service teachers on environmental education and environmental awareness for sustainable development in the preschool period. *sustainability*, 11\(4925\), 1-35. https://doi.org/10.3390/su11184925](https://doi.org/10.3390/su11184925)

Toquero, C. M. (2020). Challenges and opportunities for higher education amid the COVID-19 pandemic: The philippine context. *Pedagogical Research*, 5(4)

Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, L., Ho, C. S., Ho, R. C. (2020). Immediate psychological responses and associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(5): 1729.